

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/37/2020
Identifikačné číslo spisu: 1112229330
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1112229330.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: H. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, XXX XX X., zastúpený: Tomášek & partners, s. r. o., Rožňavská 2, 821 01 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - v zastúpení Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 C 163/2012, konajúc o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júla 2019 č. k. 14 Co 153/2016-302, takto

rozhodol:

Najvyšší súd dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom z 30. júla 2019 č. k. 14 Co 153/2016-302 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 7. decembra 2015 č. k. 16 C 163/2012-245 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), ktorým Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplata 339.686,00 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci za nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Odvolací súd žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Odvolací súd v napadnutom rozsudku uviedol, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v prípade oboch trestných stíhaní išlo o trestné stíhanie vo veci, žalobcovi ani v jednom prípade nebolo vznesené obvinenie a teda trestné stíhanie voči žalobcovi nebolo uskutočnené. Jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda. Judikatúra dospela k záveru, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby, pričom podstata nároku na náhradu

škody sa v tom prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobcom namietané rozhodnutie - príkaz na prehliadku iných priestorov nebolo zmenené a ani zrušené pre jeho nezákonnosť a súd v občianskom súdnom konaní nie je oprávnený skúmať zákonnosť rozhodnutia vydaného v trestnom konaní. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu, že výkonom prehliadky mohlo byť a aj bolo zasiahnuté do práv a právom chránených záujmov tretích osôb - klientov advokátskej kancelárie žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že i v prípade preukázania tohto tvrdenia však nárok žalobcu na náhradu škody nie je dôvodný, nakoľko ako sám žalobca uviedol došlo by k porušeniu práva (v prípade preukázania nesprávneho úradného postupu) inej osoby ako osoby žalobcu a podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

3. Ďalej odvolací súd uviedol, že podľa prvostupňového súdu si žalobca odvodzoval nárok na náhradu škody z nezákonného rozhodnutia - Príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Žalobca uvádzal, že uvedený príkaz bol nezákonným rozhodnutím a bol zrušený Nálezom Ústavného súdu SR. Ústavný súd konštatoval, že postup polície spočívajúci v zaistení samotného počítačového vybavenia bol vykonaný mimo rámca zákona. Žalobcom namietaná nezákonnosť príkazu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na uchovanie a vydanie počítačových údajov č. k. VII/1 Gv 191/08-30 z 9. marca 2009 bola preukázaná ako aj nesprávny úradný postup v súvislosti s odňatím počítača žalobcu pri prehliadke iných priestorov dňa 10.03.2009.

4. Žalobca ďalej odôvodňoval nárok na náhradu škody i nezákonnosťou zadržania a zbavenia osobnej slobody a uviedol, že jeho osobná sloboda bola obmedzená na dobu dlhšiu ako prípustných 48 hodín (od 10.03.2009 o 09.00 hod. do 12.03.2009 do 11.00 hod.) i napriek tomu, že vyšetrovateľ v priebehu zadržavania žalobcu v cele predbežného zadržania si musel byť vedomý, že žalobca musí byť prepustený na slobodu, nakoľko mu nie je pre taký skutok vznesené obvinenie.

Ďalej z prvostupňového rozhodnutia vyplynulo, že Ústavný súd Slovenskej republiky ako orgán oprávnený po preskúmaní zákonnosti zadržania žalobcu skonštatoval, že zadržanie žalobcu bolo zákonné, orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade so zákonom a teda ich postup nie je možné považovať v tejto súvislosti za nesprávny úradný postup prípadne nezákonné rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené je zřejmé, že žalobca nezákonnosť zadržania a nesprávny úradný postup pri realizovaní zadržania nepreukázal.

Z vyššie uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v konaní ako prvú podmienku pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody preukázal vo vzťahu nezákonnosti príkazu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na uchovanie a vydanie počítačových údajov č. k. VII/1 Gv 191/08-30 z 9. marca 2009 a vo vzťahu k nesprávnemu úradnému postupu príslušníkov PZ v súvislosti s odňatím počítača žalobcu pri prehliadke iných priestorov dňa 10.03.2009. Druhou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu malo byť preukázanie vzniku škody a jej výšky, pričom základným predpokladom uplatnenia majetkovej satisfakcie je existencia škody, resp. nemajetkovej ujmy a skutočnosť, že došlo k neoprávnenému zásahu a majetková či nemajetková ujma už vznikla. Súd prvej inštancie v súvislosti so žalobcom uplatneným nárokom na náhradu materiálnej škody vo výške 36.686,00 € a to titulom ušlého zisku uviedol, že žalobca i napriek skutočnosti, že predložil znalecký posudok č. 1/2012 vypracovaný znalcom z odboru Ekonómia a manažment, odvetvie financie, Z. H. E., R., nárok na náhradu ušlého zisku nepreukázal. Žalobca konkrétne neuviedol, za aké obdobie sa náhrady ušlého zisku domáha a z čoho (akých skutočností) ním vyčíslený ušlý zisk pozostáva. Súd prvej inštancie prisvedčil v tomto smere argumentácii žalovaného, že výška ušlého zisku stanovená v žalobcom predloženom znaleckom posudku je určená len hypoteticky a zohľadňuje skutočnosti, ktoré mohli ale i nemuseli v rozhodnom období nastať. Bolo nesporné, že u žalobcu existujú reálne a nie len hypotetické výsledky za rozhodné obdobie a teda bolo možné pri vyčíslení ušlého zisku z nich i vychádzať. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca za daného skutkového stavu neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním vzniku ním uplatnenej majetkovej škody a jej výšky, keď v priebehu konania nepreukázal vznik škody, ktorej

náhrady sa domáhal. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,00 € v dôsledku následkov nezákonného trestného stíhania súd prvej inštancie zamietol z dôvodu, že v konaní bolo preukázané, že žalobca nebol trestne stíhaný nakoľko žalobcovi obvinenie nebolo nikdy vznesené. Trestné stíhanie sa viedlo len vo veci a teda žalobca nie je oprávnenou osobou, ktorá si môže v dôsledku rozhodnutia o následnom zastavení trestného stíhania vo veci uplatňovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Trestné stíhanie vo veci sa žalobcu netýkalo, žalobca z páchania trestnej činnosti nikdy nebol obvinený a osoba žalobcu sa s vedeným trestným stíhaním ani nespájala a teda ani nemohlo dôjsť k žalobcom tvrdenému spochybneniu jeho bezúhonnosti či dobrého mena advokáta. Žalobcom uvádzaná príčinná súvislosť medzi vytýkaným nesprávnym úradným postupom a uplatnenou náhradou škody a nemajetkovej ujmy však podľa súdu prvej inštancie neobstojí, nakoľko medzi preukázaným nesprávnym úradným postupom (nelegálne zaistenie počítača) a nezákonným rozhodnutím (príkaz prokurátora) a žalobcom uplatnenou náhradou škody titulom ušlého zisku a náhrady nemajetkovej ujmy, nie je priama príčinná súvislosť. Súd prvej inštancie na základe právnych záverov po vyhodnotení vykonaného dokazovania ustálil, že žalobca nepreukázal všetky zákonom predpokladané podmienky pre úspešné uplatnenie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., keď v konaní nepreukázal vznik majetkovej a nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi vytýkaným nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím a vznikom majetkovej a nemajetkovej ujmy a preto návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

5. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalobca v svojom odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa uviedol, že Uznesenie o začatí trestného stíhania za prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2. písm. b) Trestného zákona a za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona je podľa jeho názoru nezákonné z dôvodu, že skutky, pre ktoré bolo vedené trestné stíhanie vo veci, nie sú nezameniteľné, ale sú popísané až neveriteľne všeobecne a preto je uznesenie v rozpore s ustanoveniami, na ktoré sa samo odvoláva (najmä ust. § 199 ods. 3 Tr.por.). Nikdy nebolo žiadnej osobe za skutky tam uvedené vznesené obvinenie a trestné stíhanie samotné bolo zastavené, na základe čoho možno skonštatovať, že v prípade podozrenia mala byť celá kauza ukončená ešte v štádiu policajnej operatívy. Žalobca konštatoval, že predmetné uznesenie nemohlo byť z jeho podnetu zrušené, nakoľko ako také uznesenie nikdy nebolo žalobcovi doručené a nebol voči nemu prípustný opravný prostriedok. OČTK žalobcu nikdy nekonfrontovali s akýmkoľvek skutočným konaním, ktoré by mohlo zakladať trestnoprávnu zodpovednosť žalobcu. Uznesenie o začatí trestného stíhania začaté za obzvlášť závažný zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v štádiu prípravy a za zločin podvodného úpadku podľa § 227 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v štádiu prípravy, je z dôvodu, že skutky, pre ktoré bolo vedené trestné stíhanie vo veci nie sú nezameniteľné a sú popísané všeobecne, a preto je uznesenie v rozpore s ustanoveniami, na ktoré sa samo odvoláva. Ani tu nikdy nebolo žiadnej osobe za skutky tam uvedené vznesené obvinenie a trestné stíhanie samotné bolo zastavené. Žalobca, ktorý údajne mal byť podozrivý zo skutkov uvedených pod bodom 1, sa nikdy žiadneho skutku uvedeného v predmetnom uznesení nedopustil. Je taktiež potrebné konštatovať, že skutková veta popísanáho „skutku“ v bode 2 je sama o sebe úplne nezrozumiteľná. Aj príkaz na prehliadku iných priestorov je podľa žalobcu nezákonný, nakoľko bol vydaný v „trestnom stíhaní“, ktoré vo veci nemalo byť nikdy začaté, podporuje sa tak sledovanie iného ako zákonom predpokladaného cieľa trestného konania. Pri neschopnosti nezameniteľne opísať skutky, ktoré mali byť trestným činom, pre ktoré boli trestné stíhanie vedené, sa javí použitie tohto prostriedku ako zjavný exces a porušenie zásady proporcionality danej podľa ust. § 2 ods. 2 Tr.por., najmä keď výkonom prehliadky mohlo byť (a aj bolo) podstatným spôsobom zasiahnuté do práv a právom chránených záujmov tretích osôb - klientov advokátskej kancelárie žalobcu. Pri vydávaní príkazu vôbec nebolo prihliadnuté na ochranu informácií získaných advokátom pri výkone advokácie a tak došlo k porušeniu ust. § 129 a § 89 Tr.por. Príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov je nezákonný a z uvedeného dôvodu aj bol zrušený Nálezom Ústavného súdu SR. Príkaz navyše neobsahuje podstatné, zákonom predpísané náležitosti, a súčasne bez existencie zákonného zmocňovacieho ustanovenia prokurátor poveril vykonaním príkazu inú osobu (policajta), ktorú však nebol oprávnený poveriť. Pri vydávaní príkazu vôbec nebolo prihliadnuté na ochranu informácií získaných advokátom pri výkone advokácie. Úradný postup - úkony orgánov činných v trestnom konaní pri prehliadke iných priestorov a vykonávaní Príkazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov bol podľa žalobcu nesprávny. Policajti pri vykonávaní zásahu odňali počítačové

vybavenie, hoci k tomu neboli oprávnení podľa nezákonného Príkazu na uchovávanie a vydanie počítačových údajov boli oprávnení si vyhotoviť kópiu a nie vziať samotný hardware. Žalobca konštatoval, že v záujme ochrany údajov klientov odmietol počítačové vybavenie vydať a toto mu bolo policajtní odňaté. Zadržanie a zbavenie osobnej slobody žalobcu bolo nezákonné jednak z dôvodu, že boli nezákonné samotné Uznesenia o začatí trestného stíhania a samotné stíhania boli vedené účelovo sledujúc iný ako zákonom predpokladaný cieľ. Žalobcovi bola osobná sloboda obmedzená na dobu dlhšiu ako prípustných 48 hodín. Vytvorenie kópie údajov obsiahnutých na pevnom disku počítača odňatom pri prehliadke dňa 10.03.2009 a ďalšie nakladanie s predmetnými údajmi bol nesprávny. Podľa názoru žalobcu bol nesprávny záver súdu prvej inštancie, že k ujme na právach žalobcu mohlo dôjsť iba v prípade vznesenia obvinenia a keď nebolo vznesené obvinenie, nedošlo ani k vzniku ujmy. Už samotné začatie trestného stíhania vo veci bolo spôsobilé negatívne sa prejavíť v osobnej sfére dotknutej osoby a to jednak tým, že sa o začatí trestného stíhania, ktoré z podstaty veci smeruje k vzneseniu obvinenia a v konečnom dôsledku k uloženiu trestu, dotknutá osoba dozvie, a ak v súvislosti s úkonmi trestného konania dôjde k výkonu ďalších právomocí orgánov činných v trestnom konaní. Žalobca sa o začatí trestného stíhania smerujúceho v konečnom dôsledku aj k obvineniu jeho osoby dozvedel práve v súvislosti s vykonaním úkonov. Nebyť trestného stíhania, žalobca by nebol nútený strpieť, resp. podrobiť sa jednotlivým trestno-právnym úkonom, a to predovšetkým zadržaniu a obmedzeniu osobnej slobody, prehliadke iných priestorov, ako aj odpočúvaniu telekomunikačnej prevádzky či priestorovému odposluchu a odňatiu počítačových údajov. V prípade zastavenia trestného stíhania, či oslobodenia spod obžaloby by mal obvinený/obžalovaný nárok na náhradu škody, vrátane nemajetkovej ujmy, ktorá mu v takomto trestnom konaní vznikla v dôsledku zásahu do jeho práv. Ak sa spoločnosť rozhodla zasiahnuť do práv človeka úkonmi trestného konania a nakoniec sa ukázalo, že tento zásah nebol správny, pretože chýbal jeho materiálny základ - protiprávne konanie s intenzitou spáchania zakladajúcou trestnoprávnu zodpovednosť, mala by spoločnosť vykonať všetko preto, aby bol zásah do práv dotknutej osoby reparovaný a pokiaľ to nie je možné, odškodnený v peniazoch. Žalobca je názoru, že ak sa odškodňuje zásah do práv jednotlivca vykonaný v situácii odôvodneného a silného podozrenia, ktoré viedlo k vzneseniu obvinenia či až podaniu obžaloby, musí sa odškodňovať aj zásah do práv (osobnej slobody, súkromia), ku ktorému došlo pri tak malej intenzite podozrenia, že nakoniec nedošlo ani len k vzneseniu obvinenia. Zadržanie žalobcu v režime podľa ust. § 85 ods. 1 Trestného poriadku bolo nedôvodné a nesmerujúce k dosiahnutiu účelu trestného konania, pretože žalobca vyšetrovateľom vypočutý byť nemohol, keďže ako advokát bol viazaný povinnosťou mlčanlivosti, ktorá v zmysle ust. § 129 ods. 2 Trestného poriadku znemožňovala výsluch. Ústavný súd SR v náleze II. ÚS 53/2010 zo dňa 9. decembra 2010 skonštatoval nezákonnosť odňatia počítačového vybavenia a zrušil príslušný príkaz prokurátora. S prihliadnutím na judikatúru EŠLP žalobca konštatuje, že výkon právomoci smerujúci k získaniu údajov, ktoré vecne nesúvisia s konkrétnou trestnou vecou, nemožno považovať za výkon právomoci v súlade so zákonom. Odňaté veci navyše obsahovali údaje, u ktorých nie je možné nijakým spôsobom preukázať obsahovú, materiálnu súvislosť s trestným konaním v danej veci. Príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov umožňoval výlučne vyhotoviť kópie údajov, v rozpore so zákonom neobsahoval lehotu a oba príkazy nerozlišovali, či sa na dokumenty alebo údaje vzťahuje povinnosť mlčanlivosti advokáta. Pri prehliadke priestorov jeho advokátskej kancelárie a súvisiacom odňatí jeho počítačového vybavenia došlo k hrubému porušeniu jeho práva na súkromie a išlo o postup porušujúci zásadu primeranosti a zdržanlivosti, nerešpektujúci privilégia advokátskeho stavu slúžiace na ochranu klientov advokáta a predstavujúce záruku nezávislosti výkonu advokátskeho povolania, ktorý bol v príkrom rozpore s príkazom prokurátora. Žalobca v dôsledku obmedzenia osobnej slobody utrpel ujmu na práve na osobnú slobodu, pričom táto ujma vznikla už samotným obmedzením. Nie je potrebné preukazovať, že žalobca utrpel ujmu v rodinnom či spoločenskom živote, ale postačuje preukázať, že práva žalobcu boli porušené, t. j. že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Od poškodenej osoby sa teda nevyžaduje preukazovanie vzniku následkov v jej osobnostnej sfére, ale postačuje jej preukázať, že k nesprávnemu úradnému postupu v činnosti orgánu verejnej moci došlo. Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vrátený na nové prejednanie alebo aby bol zmenený tak, že žalobcovi bude uplatnený nárok priznaný v celom rozsahu.

Podľa krajského súdu základné právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle článku č. 46 odsek 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zabezpečenia právnej istoty podlieha

(článok 46 odsek 4 v spojení s článkom 51 odsek 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklad) na jeho uplatnenie (III. ÚS 155/2011). Podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu upravuje zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon v ustanovení § 17 odsek 1 a 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy a to za súčasného splnenia dvoch podmienok: 1), že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'učinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a 2), že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napríklad formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a podobne. Dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou účastníka konania za to, že ak v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, prejaví sa to v jeho procesnom neúspechu. Označenie rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvažuje opodstatnenosť svojho návrhu a ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky.

Krajský súd ďalej uviedol, že nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vyplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demoštratívny výpočtom, stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo.

Súd prvej inštancie tak vychádzal zo správneho právneho názoru, že nesprávny úradný postup nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní nepodložené. Žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosť, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Odvolací súd, vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, a rovnako Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012) poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného.

Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, ktorý v odvolaní, s poukazom na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a EŠP tvrdí, že súdu v spore o náhradu nemajetkovej ujmy neprináleží skúmať existenciu konkrétnych následkov takéhoto nesprávneho postupu orgánov štátu a vyžadovať v tomto smere od žalobcu unesenie dôkazného bremena. Takáto argumentácia je totiž, ako už bolo uvedené, v rozpore s ustanovením § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý nepochybne vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch okrem existencie samotného nesprávneho úradného postupu podmieňuje i tým, že na poskytnutie primeraného zadost'učinenia nepostačuje konštatovanie porušenia práva a vzniknutú nemajetkovú ujmu nemožno reparovať inak.

Zákon č. 514/2003 Z. z. ohľadom predpokladov pre priznanie nemajetkovej ujmy je postavený na inom princípe, z akého vychádza napríklad rozsudok Vělkého senátu ESĽP Case of Apicella v. Taliansko zo dňa 29. marca 2006 pod st.č. 64890/01, na ktorý sa žalobca odvoláva. Odvolací súd opäť poukazuje na ustanovenie § 17 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa pri žalobách o náhradu škody (nemajetkovej ujmy) voči štátu uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že morálna ujma, ktorá bola priznaná v citovanom rozsudku ESĽP za prietahy v konaní, je morálnou ujmou, ktorú môže bez realizácie dokazovania priznať buď vnútroštátny ústavný súd alebo Európsky súd pre ľudské práva, ktoré súdy sa vôbec nemusia zaoberať predpokladmi pre vznik nesprávneho úradného postupu (t. j. nesprávny úradný postup, škoda, resp. nemajetková ujma a kauzálny nexus). Na požadovanie a priznanie morálnej ujmy v konaniach pred týmito súdmi stačí vo všeobecnosti konštatovanie prietahov v súdnom konaní, pričom výšku morálnej ujmy nie je potrebné preukazovať. V takýchto prípadoch sa ohľadom výšky morálnej ujmy dokazovanie nevykonáva, nakoľko táto sa priznáva automaticky v závislosti od prietahov v konaní, a takúto kompetenciu má u nás Ústavný súd SR a v rámci Európy iba Európsky súd pre ľudské práva, ktorí pri rozhodovaní postupujú podľa noriem verejného práva. Iná situácia nastáva pri aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z., čiže pri preukazovaní nároku na nemajetkovú ujmu, nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy nastupuje až v prípade, ak konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Následne sa nemajetková ujma určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného a jeho doterajší život, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy sa posudzuje vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj vzhľadom na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote, prípadne v spoločenskom uplatnení a to podľa noriem súkromného práva.

S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, odvolací súd sa stotožnil s tvrdením súdu prvej inštancie o tom, že žalobca musí preukázať všetky zákonom predpokladané podmienky pre úspešné uplatnenie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to vznik majetkovej a nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi vytykaným nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím a vznikom majetkovej a nemajetkovej ujmy.

Čo sa týka námietky žalobcu, že samotné Uznesenia o začatí trestného stíhania a samotné stíhania sú nezákonné, túto nepovažuje odvolací súd za dôvodnú. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., účinného od 1.7.2004, a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb., o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), účinného do 30.6.2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania.

K otázke zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím bolo publikované uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M-Cdo 15/2009, publikované pod č. 57 zo súdnej praxe. V zmysle

citovaného rozhodnutia, pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov). Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Lenže v tejto veci z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že v prípade predmetných trestných stíhaniach išlo o trestné stíhanie vo veci a žalobcovi nebolo ani v jednom prípade vznesené obvinenie, tým pádom nebolo trestné stíhanie voči žalobcovi uskutočnené. Preto je odvolací súd rovnako názoru, že v prípade zastavenia trestného stíhania sa považuje za nezákonné len právoplatné rozhodnutie o začatí trestného stíhania voči konkrétnej osobe, tzn., že v prípade malo byť vydané uznesenie o vznesení obvinenia, čo v danej veci vydané voči žalobcovi nebolo.

Na doplnenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010 zo dňa 30. marca 2011, z ktorého uvádza: „V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo medziiným na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na to nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby (viď bližšie R 70/1994). Na podstate týchto právnych záverov, ku ktorým sa dospelo vo vzťahu k prípadom škôd vzniknutých za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., zotrúva súdna prax aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z. z.“.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd v prejednávanej veci nepovažoval námietky žalobcu o nesprávnej právnej aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z. vo vzťahu k ust. § 3 citovaného zákona za opodstatnené. Inak povedané, aj odvolací súd zastáva názor, že žalobca predloženými listinnými dôkazmi v konaní nepreukázal čo do základu dôvodnosť ním podaného návrhu. Iná interpretácia, vzhľadom na okolnosti prípadu, by bola v rozpore s ustanoveniami samotného zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

V preskúmvanej veci súd správne aplikoval na daný prípad zákon č. 514/2003 Z.z. a správne posudzoval zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil v celom rozsahu.

6. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému, ktorý mal v tomto odvolacom konaní úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ustanovenie § 262 ods. 2 CSP).

7. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júla 2019 č. k. 14 Co 153/2016-302 podal riadne a včas žalobca dovolanie, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Žalobca podané dovolanie odôvodnil v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho

súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8. K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný, poukázal na procesné vady dovolania a uviedol, že žalobca nesplnil predpoklady pre uskutočnenie neritórneho dovolacieho prieskumu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a navrhol dovolaciemu súdu, aby podľa ustanovenia § 447 CSP dovolanie žalobcu odmietol. Pre prípad, že by nedošlo zo strany dovolacieho súdu k odmietnutiu dovolania žalobcu, navrhol, aby podľa ustanovenia § 448 CSP odvolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ustanovenie § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (ustanovenie § 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ustanovenie § 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (ustanovenie § 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

10. Dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (ustanovenie § 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ustanovenie § 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (ustanovenie § 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj ustanovenie § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod (sp. zn. 1 Cdo 17/2019, sp. zn. 2 Cdo 225/2018, sp. zn. 3 Cdo 142/2018, sp. zn. 4 Cdo 10/2018, sp. zn. 5 Cdo 9/2019, sp. zn. 7 Cdo 1/2018, sp. zn. 8 Cdo 94/2018). V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP). Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

12. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach

sp. zn. 4 Cdo 95/2017 a sp. zn. 7 Cdo 140/2017) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

13. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (R 83/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, odvolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

14. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (sp. zn. 2 Cdo 167/2017, sp. zn. 3 Cdo 235/2016, sp. zn. 5 Cdo 13/2018, sp. zn. 7 Cdo 114/2018, sp. zn. 8 Cdo 78/2017). Žalobca (zastúpený v dovolacom konaní kvalifikovaným právnym zástupcom) v danom prípade túto (procesnú) povinnosť nesplnil. V dovolaní vytkol súdom nižšej inštancie nesprávnosť právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, rozhodnutie odvolacieho súdu podrobil kritike a polemizoval s jeho závermi. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR z 10. marca 2011 sp. zn. II. ÚS 329/2010 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017 sp. zn. 3 Cdo 6/2017, ktoré sa venuje len výkladu spomenutého spojenia „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“.

15. Dovolací súd dospel k záveru, že v odôvodnení dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, absentuje uvedenie relevantnej právnej otázky zásadného právneho významu, ktorú odvolací súd riešil nesprávne, ako aj konkretizácia dovolacieho dôvodu, t. j. odôvodnenie odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP). Žalobca, ktorý sa v dovolaní všeobecne nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, taktiež neoznačil ani jedno relevantné rozhodnutie v kontexte riešeného sporu dovolacieho súdu, ktoré by v zmysle právnych záverov najvyššieho súdu vyjadrených v judikáte R 71/2018 bolo možné zaradiť do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP). Uvedené tak obsahovo a významovo nezodpovedá požiadavkám pre vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 432 ods. 2 CSP. Ako už bolo zmienené sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. Z uvedeného je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu

sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (sp. zn. II. ÚS 172/03).

16. Pokiaľ išlo o dovolací dôvod, ktorý žalobca vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, kedy súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nesprávne právne posúdili právnu otázku, spočívajúcu v tom, či má podľa zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade zastavenia trestného stíhania nárok na náhradu škody spôsobenej trestným konaním aj osoba, voči ktorej boli vykonané úkony trestného konania bez toho, aby bolo tejto osobe vznesené obvinenie.

17. Dovolací súd, zhodne s názorom súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom, zdôrazňuje, že dôvodnosť nároku žalobcu, ktorý uplatňuje v prejednávanej veci podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je závislý od existencie právneho dôvodu v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom voči jeho osobe.

18. Pre konanie vo veci samej je významná otázka, či bolo alebo nebolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi, čo v danom prípade nebolo. Pokiaľ išlo o samotné zadržanie žalobcu, aj Ústavný súd Slovenskej republiky ako orgán oprávnený po preskúmaní zákonnosti zadržania žalobcu skonštatoval, že zadržanie žalobcu bolo zákonné, orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade so zákonom a teda ich postup nie je možné považovať v tejto súvislosti za nesprávny úradný postup prípadne nezákonné rozhodnutie.

19. Na základe uvedeného preto dovolací súd uzatvára, že dovolateľom formulovaná právna otázka tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku v spojení s § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nebola odvolacím súdom, ani súdom prvej inštancie riešená, keďže právny základ dovolateľom položenej otázky bol už právoplatne vyriešený v inom konaní, ktorý bol pre súd prvej inštancie ako aj odvolací súd záväzný. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku.

20. Najvyšší súd dospel k záveru, že argumentácia dovolateľa (žalobcu), týkajúca sa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, je nedostatočná a nie je v podanom dovolaní vymedzená spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 431 až § 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalobcu nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v tejto časti odmietol podané dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.